

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara, 21 Mart 1929

Sayı: 121

Kadının Güzelliği

Nakleden : VAHİT

Rodin, Pariste bir kaç atelyeye malik ise de en ziyade tercih ettiği *Hotel Biron* denilen konaktır.

Hakikaten burası bir artistin tahayyül edebileceği en güzel bir ikametgâhtır. Burada yaldızlı zıhlar, ve lâtif silmelerle müzeyyen, ve beyaz kaplamalarla mücehhez pek yüksek bir çok geniş salonlar mevcuttur.

Bu salonlardan *Rodin*' in içinde çalışmakta olduğu biri müdevver şekilde olup yüksek camlı kapılarla gayet güzel bir bahçeye nazırdır.

Bir çok senelerden beri bu arsa metruüktür. Lâkin vaktiyle hiyabanların kenarını tezyin eden eski şimsir sıraları yabani otlar arasından hâlâ seçiliyor, garip asmalar altında da kafesleri yeşillenmiş çardaklar farkolunuyor; her bahar geldikçe bahçe aksamının kenarları üzerinde çiçekler bu otların arasından canlanarak tekrar görünür. Serbest ve hür tabiatın tesiri altında insan sâyinin bu tedricî zevali kadar hazin ve lâtif bir şey tasavvur olunamaz.

Rodin burada bütün vaktini *dessin*, yani resim yapmakla geçirir.

Bu özletgâh dahilinde, genç ve güzel kadınların çıplaklığı karşısında yalnız başına kalmaktan ve bu kadınların kendi önünde aldıkları vaz'ü tavurların kurşun kalemle mütaaddit taslaklarını yapmaktan hazzederdi.

İşte bu suretle bu kudretli heykeltıraş, bedenin güzelliğini

büyük bir iştihak ile tekrim ve tebcil ediyordu.

Bir akşam onunla beraber bu taslaklarından bir kaçına bakıyor ve insan vücudunun muhtelif ahenk ve tevazününü musayvir olarak kâğıt üzerinde resmetmiş olduğu lâtif arabeskleri takdir ediyordum.

Bir çırpıda çizilmiş olan hatlar harekâtın şiddet ve ya rehavetini hatırlatıyor idi.

Resimlerini bana gösterirken bu hususta ittihaz etmiş olduğu modellerini gözü önüne getiriyor ve her lâhzada haykırarak:

— Ah! diyordu, bunun omuzları ne letafettir! Mükemmel bir güzelliği haiz bir münhanidir.. Benim resmim çok ağırdır!.. Epeyce çalıştım... Fakat!... Bakınız şu da aynı kadına göre bir ikinci tecrübedir: bu daha ziyade yaklaşıyor... halbuki!..

Bir de bunun boğazına bakınız: şu şişkinliğin perestîşe lâyık zarafeti hemen de gayri hakikî bir letafettir!

Şu ötekinin de kalçaları: ne harikulâde bir temevvüç! Adalâtın satıhtaki letafet içinde ne cazip sarılıştır! Bunun önünde insanın secde edeceği geliyor!»

Nazarları bu hatıralara dalmış bulnuyordu.

— Üstat, dedim, güzel modelleri kolayca bulabiliyor mısınız?

— Evet.

— Şu halde bizim memleketimizde güzellik pek de nadir değildir, öyle mi?

— Hayır diyorum.

— Bu güzellik uzun müddet

muhafaza edilebiliyor mu?

— Çabuk değişiyor. Demem ki kadın tıpkı güneşin meyli ile lâyenkatî tadile uğrayan bir kır manzarası gibi olsun! Fakat bu kıyas hemen de doğrudur.

Hakikî şebapı, bekâret rüşdünün şebabı, cismin taze bir kuvvei namiye ile dolu olup ta zarif ve mağrur endamiyle muhahi olduğu, ve bir taraftan aşktan müctenip iken diğer taraftan da onu davet eder gibi görüldüğü bu şebap devresi ancak bir kaç ay devam eder.

Anahğın eşkâlde mucip olduğu değişikliklerden sarfınazar, esasen arzu ve isteğin verdiği yorgunluk, ve ihtirasın tevliit ettiği hararet, ensaci pek çabuk gevşetir ve bedenın lututuna rehavet verir. Genç kız sonra kadın olmağa başlayınca, diğer bir nevi güzelliği haiz olur ki bu güzellik gene takdire lâyıktır, fakat sâfiyeti daha azdır.

— Fakat, üstat, zannetmez misiniz ki atik devirlerdeki güzellik zamanımızdakine faik idi ve zamanımız kadınları da *Phidias*' in önünde vaziyet alanlara muadil değildir?

— Asla ve kat'a!

— Halbuki eski Yunan *Venus*' leri...

— O zamanın artistlerinde onu göreceğ göz var idi, halbuki bugünküler kördür, işte bütün fark ta bundan ibarettir. Eski Yunanî kadınlar güzel idi, fakat güzellikleri bilhassa onları tasvir eden heykeltıraşların fikirlerinde mündemiç idi.

Bugün onlara tamamen müsabih kadınlar vardır. Bunların başlıcaları cenubî Avrupa kadınlarıdır. Meselâ zamanımızın italyan kadınları *Phidias*'ın Akdeniz ve havalisine mensup modellerindeki simanın aynini haizdirler. Bu simanın esas karakterleri ise omuzlarla kurgaşın müsavi genişlikte olmasıdır.

— Lâkin barbarların Roma âlemini istilâları neticesinde husule gelen çiftleşmeler atik devre mahsus güzelliğin bozulmasına sebep olmadı mı?

— Hayır, barbar ırkların Akdeniz ırklarından daha az güzel, daha az müvazeneli olduğu farzolunsa bile—ki mümkündür--kanların karışmasıyla hasıl olan kusurları zaman temizlemiş ve eski simadaki ahengi tekrar zahire çıkarmıştır.

Güzellik ile çirkinlik birleşince daima güzelliştir ki nihayet galebe çalar: ilâhi bir kanunun tesiriyle tabiat mütemadiyen daha eyiye avdet ve rücu eder, layenkati tekemmüle doğru meyleder.

Zaten Akdeniz tipinin hemen yanı başında bir şimal tipi mevcuttur ki bir çok fransız kadınlarıyla German ve Islav kadınları buna mensuptur.

Bu tipte kursak haili tevessü, etmiştir, omuzlar da daha dardır: işte bilfarz *Jear Goujon*'ın perilerinde, *Watteau*'nın nakşettiği «*Paris*'in muhakemesi» unvanlı levhadaki *Venus*'te, bir de *Houdon*'ın *Diana* heykelinde bedenın teşekkül ve tenasübü tamamen birdir.

Bundan başka göğüs umumiyetle ileriye meyillidir, halbuki atik tip ile Akdeniz tipinde bilâkis göğüs dimdiktir.

Doğrusu aranılırsa bütün insan tiplerinin, bütün ırkların kendilerine mahsus bir güzelliği vardır. İşte bunu keşfetmek kâfidir.

Vaktiyle Parise *Kamboc* hükümdarıyla birlikte gelmiş olan küçük rakkaseleri son derecede bir mahzuziyet ile resmetmişim. İnce azalarının hafif hareketleri garip ve harikulade bir cazibeyi haiz idi.

Japonya aktrislerinden *Hana-ko*'ya göre etüdler yaptım. Bu kadının vücudunda hiç yağ yoktur. Onun adaleleri *foksteriye* denilen ufak köpeklerinki gibi kesik ve çıkıktır. Adalatın uçları o kadar kuvvetlidir ki bağlı oldukları mefsallar asıl bedenın âzası kadar kalındırlar. Bu kadın o kadar sağlam ve kavi bir bünyeye maliktir ki bir bacağına bir zaviyei kaime teşkil edecek surette yukarı kaldırarak yalnız öteki bacağı üzerinde istediği kadar uzun müddet durabilir. Şu halinde adeta bir ağaç gibi toprağa kökleşmiş zannedilir. Demek ki vücudunun teşrihi Avrupa kadınlarınkinden başkadır, fakat garip olan şu kuvvet ve kudreti dahilinde gene pek güzeldir.»

Bir az sonra kendince aziz olan bir fikri tekrar ederek dedi ki:

—Hasılı güzellik her taraftadır. Bizim gözlerimiz için mefkut olan o değildir, ancak gözlerimizdir ki onu görmekte kusur etmektedir.

Güzellik karakter, yani farik sıfat ile bir de ifade ve manadan ibarettir.

Lâkin tabiatda hiç bir şey yoktur ki insan vücudundan

ziyade bir karakteri haiz olsun. Bu vücut ise, kuvvet ve ya letafeti vasıtasıyla en mütenevvi hayalleri zihinde uyandırır. Bazı vakıtlar bir çiçeğe benzer: gövdenin bükülüğü çiçeğin sapını andırır; memelerin, başın tebesümü ve saçın parlaklığı keزالık çiçeğin «tüveye» denilen ikinci sıra yapraklarına tekabül eder. Bazı vakıtlar yumuşak bir sarmaşığı, ince ve cür'etli bir endama malik bir fidanı hatırltır.

Başka vakıtlarda da geriye bükülmüş olan insan bedeni bir zenberek, güzel bir ok gibidir.

Gene daha başka zamanlarda adeta bir kavanozdur. Ekseriya ben bir modeli, arkasını bana doğru çevirecek ve kol ve bacakları ileri tarafta kalacak surette, yere oturtmuşumdur. Bu vaziyette ise, bel tarafında incelen ve kalçalarda genişlenen sırtın şekli yalnız başına zahir oluyör ve bu da umumî hey'eti pek zarif olan bir vazo, içinde istikbalin hayatını taşıyan bir testi hal ve şeklini ahyör.

İnsan vücudu bilhassa ruhun aynasıdır, en büyük güzelliği de işte bundandır:

Büyük şair *Victor Hugo*'nun kadın vücudu hakkında inşat etmiş olduğu o ülvî şiir malûndur.

Evet *Victor Hugo* onu pek eyi anlamıştır! Cismi beşerde bizim en ziyade perestiş ettiğimiz şey o güzel şeklinden ziyade sanki şeffaf bir maddeye nüfuz eder gibi onu tenvir eden deruni lem'adır.

VAHİT